

NAS GLAS

F. A. LICHOJSKA KNJIZNICA
Realna gimnazija

Glasilo Osrednje Zveze javnih
 nameščencev in upokojencev

:: za Slovenijo v Ljubljani. ::

Cena posamezne štev. 1 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,
 dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din. 40.—

Polletna naročnina „ 20.—

Četrletna naročnina „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštnino.

Oglasi po ceniku.

Uredništvo: Štebi Alojzija, Vič pri Ljubljani, Pod Rožnik štev. 296. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je adresirati le na urednico.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Za državne uslužbence so državne blagajne prazne.

Beogradska »Politika« z dne 15. oktobra prinaša sledečo vest:

»Bivša in sedanja vlada sta obetali državnim uslužbencem, da jim bosta izplačali razliko med starimi in novimi plačami od 1. oktobra 1923 l. dalje. To obetanje je bil ponavljal g. dr. Spaho vsem deputacijam, ki so jih pošiljale organizacije državnih uslužbencev. Ko ga je pa pred nekaj dnevi zopet obiskala skupina uradništva, je odgovoril, da priznava državnim uslužbencem to razliko, ker imajo do nje zakonito pravico, ali da nima denarja, da bi to razliko izplačal.«

To, tako žalostno dejstvo poizkušajo seveda politične stranke izrabiti za svoje mline. Toda vsak državni uslužbenec ima vendar toliko zdrave pameti, da bo delal odgovorne za to dejstvo one, ki so izdelali letošnji proračun in ki so najdlje operirali z njim. Po vsem tem je jasno, da krivda za nemožnost izplačila ne zadene vlado, ki je pravkar odstopila, pač pa ono vlado, ki je bila pred njo na krmilu države.

Ako ni denarja, tedaj ne pomagajo nobene resolucije in nobene pretnje. Našim organizacijam je treba misliti na to, da zagotovo izplačilo razlike vsaj v novem proračunu, ako to ni mogoče preje.

Iz gorenje ministrove izjave je razvidno, da nima denarja za izplačilo razlike aktivnim državnim uslužbencem, ker ne omenja vpokojencev. Za te je še pred kratkim izjavil, da ima kritje za povišane draginjske doklade. Tako imajo upanje vsaj ti najbednejši izmed nas, da bodo dobili s 1. novembrom izplačane povišane draginjske doklade.

Projekt novega zakona o stanovanjih.

Minister socijalne politike je bil pred kratkim predložil ministrskemu svetu projekt novega zakona o stanovanjih, ker velja dosedanji zakon le do konca tekočega leta. Ker ta zakon gotovo zanima državne uslužbence, zato ga prinašamo v celoti.

I. del.

Čl. 1.- Od 1. januarja 1925 dalje uživajo pravico nepremičnosti vsi zakupniki stanovanj v starih zgradbah.

Isto pravico uživajo kulturne, humane in splošno koristne javne ustanove, ki ne delajo za dobiček in mali trgovci ter mali obrtniki v poslovnih prostorih, ki jih imajo v zakupu.

Čl. 2.) Od vseh omejitev po tem zakonu se izločujejo: 1.) nove zgradbe, 2.) poslovni prostori, v kolikor niso omenjeni v čl. 1., 3.) državne in samoupravne zgradbe, 4.) zgradbe verskih ustanov, ki so potrebne za oprav-

ljanje verskega kulta priznanih ver in za njihove uslužbence, 5.) zgradbe, ki se smatrajo za umetnostno zgodovinske spomenike, ali one, v katerih se čuvajo takšne stvari, 6.) zgradbe splošno koristnih ustanov, ki ne delajo za dobiček in v kolikor so jim stvarno potrebne za lastno potrebo.

Za nove zgradbe se smatrajo one, ki so označene v zakonu o stanovanjih z dne 30. decembra 1921 leta, odnosno v uredbah o stanovanjih z dne 8. aprila 1921 leta in 21. maja 1921.

Čl. 3.) Zakupne cene stanovanj se urejujejo po višini osnovnih — predvojnih cen krat petnajst. Izjeme so dovoljene samo v slučajih, ki jih predvideva čl. 4. in 5. tega zakona.

Osnovna cena je ona, ki se je plačevala v juliju l. 1914 ali bi se plačevala v tej dobi. V onih delih kraljevine, kjer se je plačevala pred vojno osnovna cena v kronah, se računa polovica tega iznosa, izraženega v dinarjih.

Za poslovne prostore, označene v 2. stavku 1. člena, bodo določevala v spornih slučajih višino zakupne cene izbrana sodišča, ki se bodo obrazovala pri oblastih, označenih v čl. 14.

Čl. 4.) Kadar gre za stanovanja vojnih vdov, invalidov, rodbin padlih v vojni, upokojencev, državnih uslužbencev, oficirjev, delavcev, novinarjev, privatnih nastavljenecv, umetnikov kakor tudi za ekonomsko šibkejše v splošnem, tedaj se pomnoži osnovna cena z osem.

V kolikor imajo poedinci iz zgoraj naštetih vrst izjemoma večje stale dohodke, tedaj se pomnoži osnovna cena z deset, a za primer, da spadajo te osebe v vrsto ekonomsko močnejših, tedaj veljajo zanje odredbe prvega stavka čl. 3. in člen 5.

Čl. 5.) Ako stanujejo ekonomsko močnejši pri ekonomsko šibkejših lastnikih, a na prvem mestu pri invalidih, vojnih vdovah, rodbinah, padlih v vojni, državnih uslužbencih in vpokojencih, ki nimajo drugih dohodkov, tedaj se množi izjemoma osnovna zakupna cena z dvajset.

Za zakupnike, ki imajo letnih dohodkov preko 200.000 dinarjev ali ki razpolagajo s posestvom od 2.000.000 dinarjev in za one, ki imajo lastne hiše, velja svoboden dogovor za zakupno ceno.

Čl. 6.) V primerih, kjer gredo cene preko višine, ki jo dopušča ta zakon, se cene ne smejo znižati brez pristanka lastnika, izvzemši primere, predvidene v čl. 7.

Čl. 7.) Ako je stanovanje deloma neuporabno, ali je izpostavljeno kvarjenju, tako da ga zakupnik ne more v celoti izkoristiti, ali mu je vsled kvarjenja ogrožen način stanovanja, a lastnik noče izvršiti najnujnejših

popravlil, tedaj se višina zakupne cene zniža v sorazmerju neuporabljivosti stanovanja.

Čl. 8.) Lastnik ima pravico odpovedi samo v teh primerih:

a) ako neobhodno potrebuje stanovanje za sebe, da stanuje v njem in da stanuje sedaj kot zakupnik ali podzakupnik v tujem stanovanju, pa naj bo to stanovanje v njegovi ali tuji hiši, ali če neobhodno potrebuje poslovne prostore za izvrševanje trgovine;

b) ako je neobhodno potrebno, da se podere stara zgradba z namenom, da se postavi nova, ki pa mora biti dvakrat večja kakor stara;

c) ako zakupnik ne plača določene zakupnine dva meseca zaporedoma;

č) ako izkorišča zakupnik najeto stanovanje v protivne namene, ali ako namenoma ali vsled ponovne grde nemarnosti kvari stanovanje in na očitno škoko lastnika.

V primerih pod a) in b) znaša rok za izselitev mesec dni; pod c) in č) pa 15 dni, računajoč ta dva roka v vseh primerih od dneva, ko je postalo rešenje izvršno.

Ako je kupil lastnik dotično hišo po 1. novembru 1918 leta, tedaj se odreja rok za izselitev zakupnika (odpoved po točki a) na eno in pol leta, računajoč ta rok od dneva izvršnosti rešenja.

Odpoved stanovanj po točki a) tega člena se izvrši prvenstveno pri ekonomsko jačjih zakupnikih in v primeru, da ima lastnik več stanovanj.

Čl. 9.) Pri mešanih zakupih, kjer je stanovanje vezano na poslovne prostore ali obratno, se upošteva pretežnejši značaj zakupnega dobra.

Čl. 10.) Zabranjeno je, da se pretvarjajo stanovanja v poslovne prostore.

Čl. 11.) Nihče ne sme imeti v istem času dveh stanovanj.

Čl. 12.) Menjava stanovanj je dovoljena.

Čl. 13.) Z vsemi izpraznjenimi stanovanji, kakor tudi s stanovanji onih oseb, ki imajo preko 300.000 dinarjev letnih dohodkov, ali posest v vrednosti 3.000.000 dinarjev, razpolaga pristojna oblast in jih dodeljuje:

a) državnim in samoupravnim uradnikom in oficirjem brez stanovanj;

b) osebam, ki se selijo po čl. 8., točka a) in b);

c) uradnikom (oficirjem), ki stanujejo v povsem nehygijskih stanovanjih.

Podeljovati se ne morejo izpraznjena stanovanja v zgradbah, ki služijo:

1.) za nastanitev humanih in kulturnih ustanov;

2.) stanovanja v muslimanskih hišah, ki nimajo popolnoma oddvojene vhode;

3.) stanovanja v kopališčih in zdraviliščih, ki so namenjena bolnikom in sploh obiskovalcem;

4.) stanovanja v zgradbah industrijskih, trgovskih, prometnih (železniških in plovitbenih) podjetij, kakor tudi sploh v obče koristnih zadrugah, ki služijo za stanovanja nameščencev.

Čl. 14.) Za rešitev vprašanj po tem zakonu so pristojne občine na teritoriju prejšnje kraljevine Srbije in Črne gore, a v ostalih delih kraljevine upravne oblasti I. stopnje. Za odpoved na tem teritoriju so pristojna redna sodišča.

Pritožbe rešitev navedenih oblasti rešujejo stanovanjska sodišča, ki se bodo v to svrhu sestavila pri velikih županstvih (županskih oblastvih); njihove odločbe so izvršne.

Natančnejše odredbe o sestavi imenovanih oblasti, o postopanju in njihovi pristojnosti bo predpisal minister socijalne politike s pravilnikom.

Čl. 15.) Dosedanje stanovanjske oblasti bodo izročile nedovršene predmete novim oblastem, ki jih bodo dovršile po tem zakonu.

Nedovršene predmete o višini zakupnih cen do 1. januarja 1925. leta bodo reševale pristojne oblasti po predpisih, ki so veljali do tega roka.

Čl. 16.) Ravnanje proti odredbam tega zakona kakor tudi proti odredbam pravilnika za ta zakon se bo kaznovalo z denarno kaznijo do 50.000 dinarjev.

Višino kazni za poedine protizakonitosti kakor tudi oblast, ki jih bo izrekala in izvrševala, bo odredil pravilnik.

Čl. 17.) Minister socijalne politike bo izdal pravilnik z natančnejšimi odredbami za izvršitev tega zakona.

II. del.

Čl. 18.) V cilju, da se izboljšajo stanovanjske razmere in da se zgrade mala stanovanja, bo oživotvoril minister socijalne politike:

a) odredbe o fondu za graditev malih stanovanj na ta način, da bo uvrstil finančni minister vsako leto v proračun vsoto od najmanj 5.000.000 dinarjev v navedene svrhe;

b) odredbe o malih — ljudskih stanovanjih in njihovi zgradbi;

c) odredbe o nadzorstvu stanovanj v splošnem, tako za stare kakor za nove zgradbe, katerih vzdrževanje pada na breme občin;

č) odredbe o zadrugah, humanih in sličnih društvih, ki se bavijo z zidanjem malih stanovanj;

d) odredbe o načinu upotrebovanja zgradb, ki služijo za stanovanja ali prenočišča;

e) odredbe o dolžnostih mestnih občin glede pomoči pri zidanju malih stanovanj in o organizaciji komunalne službe za potrebe stanovanj v splošnem;

f) odredbe o konstruktivnih in tehničnih olajšavah za mala stanovanja — v sporazumu z gradbenim ministrstvom;

g) odredbe o podelitvi olajšav za transport gradbenega materiala po suhem in po vodi — v sporazumu z ministrom za promet;

h) odredbe o podelitvi olajšav za dobičanje surovega materiala, potrebnega za zidanje malih stanovanj — v sporazumu z ministrom za šume in rude.

Za naštetih svrhe se bo ustanovila pri ministrstvu socijalne politike direkcija za stanovanja, ki se bo bavila z vsemi stanovanjsko-gradbenimi vprašanji. Ta direkcija se razdeli na dva oddelka: na tehnični in socijalni. Tehnični oddelek se bo bavil s sodobno tehniko za ureditev stanovanj in mest v mejah teh potreb. Socijalni oddelek bo iz-

vrševal vse ostale posle, katerim je cilj zidanje malih-ljudskih stanovanj. Baval se bo tudi z vprašanji o izboljšanju pogojev za stanovanja državljanov.

Minister socijalne politike bo takoj izvršil uredbu o organizaciji te direkcije v sporazumu s finančnim ministrom.

Čl. 19.) Ta zakon stopi v veljavo, ko ga kralj podpiše, obvezno moč pa dobi na dan 1. januarja 1925. leta.

Zadružna lojalnost.

Na koncu poročila, ki ga je bil dal na letošnji redni skupščini Savez nabavljalnih zadrug, je med drugim tudi sledeči stavek: »Kakor poedine zadruge ne morejo priti do uspehov brez sodelovanja vseh zadrušnikov, prav tako tudi Savez ne bo mogel uspešno delovati, ako ga ne bodo podpirale pri delu zadruge.« Misel, izrečena v tem stavku, je na prvi pogled neznatna in enostavna, ali v sebi nosi ves problem našega zadrušništva. Oni, ki jo sprejemajo samo kot napisano besedo in ne vprašajo po njenem globljem značaju, oni, ki nočejo ali ne morejo prodreti v vsebino te misli, niso, ne morejo biti in tudi nikdar ne bodo postali pravi zadrušniki.

Priznati moramo, da vlada pri mnogih neznanje in nepoučenost, ki opravičuje one, ki niso še prodrli v globino zadružne ideje. Neznanje in nepoučenost pa nalagata zato veliko dolžnost zadružnim organizacijam, da posvete veliko brigo temu, da prično s širjenjem pouka med zadrušniki o zadrušništvu. Ako pregledamo svoje zadrušniško gibanje, moramo priznati, da ono ni še zadostilo tej svoji dolžnosti. Naši zadrušniki, državni uslužbenci, so pismeni in šolani ljudje. Vsled tega je težko govoriti pri njih o tem, da niso poučeni in da bi bilo treba torej med njimi izvršiti neko veliko propagando in pouk.

Ako vemo, da stoje stvari tako in dalje ako vemo, da je sodelovanje zadrušnikov z zadrugami in sodelovanje zadrug s Savezom slabo, tedaj ne smemo molčeč preko tega dejstva in moramo opozoriti zadrušnike in zadruge na potrebo v našem celokupnem zadružnem delu. Zadrušniki snujejo vendar zadruge v misli, da bodo vršili lojalno svoje dolžnosti in da bodo delovali v prosep vseh in vsakogar izmed njih.

Ako bi jih ne vodila ta ideja, ne bi nič snovali zadrug, temveč bi hodil vsakdo svojo pot. Isto velja tudi za zadruge glede njihovega razmerja napram Savezu. Z vsjo pravico zahtevajo zadrušniki od svojih zadrug, da le-te izvršujejo dolžnosti, zaradi katerih so jih osnovali, in isto zahtevo stavijo zadruge napram Savezu. Ali prav z enako pravico, s katero zahtevajo zadrušniki od zadrug in zadruge od Saveza izpolnjevanje prevzetih dolžnosti, s prav enako pravico morajo zahtevati zadruge od zadrušnikov in Savez od zadrug lojalno izvrševanje dolžnosti, le tako se potem lahko sklicuje vsakdo na geslo: pravica za pravico. Da bi se smelo iti preko tega načela, to ne sme biti, za to ni nobenega izgovora, nobenega opravičevanja. Zadružna lojalnost zahteva, da se jo spoštuje v dobrih in slabih časih, da se je ne izpolnjuje le takrat, kadar prinaša največjo ali najmanjšo korist, temveč da se ravna po njej tudi tedaj, kadar je njena posledica kakor računška škoda in da se preiskusi tudi v ognju, držeč se narodnega pregovora: »V muki se spoznajo junaki.«

Smatrali smo za potrebno, da povemo te misli zadrušnikom in zadrugam ravno sedaj, ko nastopa za nas izredno važen moment.

Kakor je znano, je pričel zalagati Savez nabavljalnih zadrug državnih uslužbencev svoje včlanjene zadruge s kolonijalnim bla-

gom in to po želji in zahtevah svojih zadrug samih brez ozira na vse težave, ki jih prinaša ta panoga dela. Savez je torej sklenil, da izvršuje svojo dolžnost. Toda brez sodelovanja zadrug in brez najpopolnejše lojalnosti zadrušnikov ne bo uspel Savez v tem poslu.

Zadružna lojalnost torej zahteva, da se združijo vse zadruge v čvrsto falango okoli Saveza in to brez ozira na vse težkoče, ki bi obstojale pri njih. Vse male in neznatne razloge je treba odbiti in izločiti, a druge — morda tudi osebne — je treba pobiti. Ono pogrešno mišljenje, da je boljše, ako se prične nekaj na lastno pest, je treba kot nezadružno popraviti in ga voditi v smeri prave zadružne lojalnosti, ker brez te ni zadrušništva.

V. Vojnovič.

„Hotel Slon“, Ljubljana
Moderno preurejeno kopališče, restavracija in kavarna
Centralna kurjava!

O izbiranju in uporabljanju mila

Ni brez pomena, pravilno izbirati milo pri nabavljanju in vedeti, kako se pravilno uporablja.

Milo se napravlja, kakor je znano, tako, da se kuhajo razne živalske in rastlinske tolšče in razna olja s sodo vred. Če se je uporabilo pri tem več sode, postane milo »ostro«. Takšno je n. pr. zeleno (kalijevo) milo.* Tako se napravlja tudi naravno domače milo, s katerim perejo perilo. Tako zvano »mar-seillsko« milo spada istotako med ostru mila.

Takšno milo je dobro za pranje perila in stvari, ker bolje razkrajja in odparvlja mastne in sluzave madeže in nečistoto vobče.

Toda ostru milo ni primerno za umivanje telesa, ker raztvorja in odpravlja vso maščobo s človeške kože in kožo suši. Če se umiva koža s takim milom pogostoma, lahko razpoka in se draži.

Ostru milo uporabljamo lahko pri kopanju in za umivanje rok, če je koža premasčobna in močnejše umazana, zlasti pa, če imamo opravilo z okuženimi bolniki in okuženimi stvarmi. S takim milom si moramo umiti roke, če hočemo obvezati rane, ker najzanesljivejše očisti roke.

Če uporabljamo za milo več tolšč, dobimo »mehko« (mastno) milo. To ne razjeda in ne draži kože, ker ne posnemlje vse maščobe z nje. Ne suši je. Tolšča, ki je v milu, ostaja tudi sama deloma na koži. Toda takšno milo ne izpira tako dobro kakor ostru milo ter je neprimerno za pranje perila in stvari, pa tudi za umivanje nečistih rok in kože, zlasti če je v nečistosti kaj tolšče. Dobro je za umivanje obraza in nežnejše kože, potem pri raznih kožnih boleznih, če je koža razdražena (ekcem i. dr.).

V prodaji je jako veliko tolščobnih mil, najpogosteje z imenom »milo za obraz«. Pogostoma se imenujejo po tolščah, iz katerih so napravljena ali ki so se jim pozneje dodale zaradi tolščobnosti. Tako imamo:

laneno milo (iz lanenega olja),
lanolijsko milo (iz tolšče lanolina),
lojeno milo (iz očiščenega loja),
masleno milo (iz sirovega masla),
oljično milo (iz oljičnega olja) itd.

Nekaterim milom se dodajajo razne druge tvarine, da posebno vplivajo na kožo (mleko, jajčni rumenjak ali beljak, žolč itd.). Toda mila s temi dodatki nimajo nobene prednosti pred ostalimi mehkiimi mili.

*) Napravlja se, če se kuhajo tolšče v rumeni kalijevi sodi. To milo je na pol tekoče.

Če uporabimo pri napravljanju mila točno toliko sode in tolsče, kolikor ju je treba za izdelavo mila, dobimo srednje (nevtralno) milo. To ne draži kože in je ne suši tako močno kakor ostro milo; vendar pa dobro izpira. Seveda je slabotnejše od ostrega mila, če peremo z njim perilo in stvari, ker nima v sebi sode. Takih mil je v prodaji manj, ker je treba za njih napravljanje posebne pozornosti, da se ne dobi ne preveč sode ne preveč tolsče. K srednjim (nevtralnim) milom spadajo specialna »dečja mila«, potem znano »glicerinsko« milo in »mandljevo« milo.

Seveda je zavisno od milarne, kako je milo izdelano. Pri manjših podjetjih pogosto ne gledajo dosti na točno razmerje med tolsčo in sodo, tako da moramo včasih mnogoteri mila preizkusiti sami.

Za odpravljanje večje in močnejše pripljene nečistote se rabijo tudi mila, ki se jim dodajo zmet kamen, pesek in nekatera druga trdna telesa. Taki mili sta n. pr. peščno in marmorno milo. Seveda se smeje uporabljati taka mila za kožo le malo časa, dokler se ne odpravi največji del nečistote; potem pa se umije koža z navadnim milom.

Mila se prodajajo v trgovinah v tekočem stanju (milnica), v prašku in kot trdo milo. Tekoča mila in mila v prašku se lažje mešajo z vodo in zato se hitreje penijo in se z njim bolje mažejo predmeti. To je važno zlasti pri nekaterih uporabah (pri britju, umivanju las itd.). Drugače se trošijo v tej obliki mila neekonomsko, pa je tudi težje ravnati z njimi. Milnice (tekoča mila) so največkrat razredčene v špirtu, ki istotako razkrajja tolsčobno nečistoto in služi tudi za razkužilo.

Za domačo rabo so najboljša trda mila. Biti morajo zadosti trda, da se varčneje uporabljajo in bolje hranijo.

Zdravstvena mila. Brez števila je »lekov« (medikamentov), ki se dodajo milu, češ, da ne umivajo samo kože, nego tudi ugodno vplivajo na izvestne niene bolezni. Nepoučeni ljudje, ki imajo to ali drugo kožno bolezen, pogosto veliko zaupajo takšnim zdravilnim milom ter jih najrajši zahtevajo in rabijo, ker jim je tako najprimernejše, zdraviti bolezen; ni jim treba nositi obveze, in tudi ne mazati kože s tolsčami ali je potresati z raznimi zdravilnimi pudri. Toda njih račun je docela napačen.

Lek v milu nima trajnega učinka, ker se takoj izpere; sledovi, ki ostanejo, pa so tako malenkostni, da niti ne moremo govoriti o zdravljenju. Puščati peno na koži dalje časa, pa ne velja, zakaj mila dražijo kožo, če leže dalje časa na njej, in utegnejo stanje poslabšati.

(Konec prih.)

VESTNIK.

Novi pravilnik za vozne olajšave je stopil v veljavo s 1. oktobrom 1924. Po tem pravilniku gredo:

1. **Osobju prometnih ustanov** ali letni brezplačni listek alibrezplačni listek za posamna potovanja. To vse je natančno določeno za posamezne slučaje, bodisi za uradnike, bodisi za žel. delavce ter za posle železniških uradnikov.

Za otroke železničarjev, ki hodijo v šolo, se izdajajo brezplačne karte. Trikrat na leto bodo dobili brezplačno vozno karto tudi oni železniški vpokojenci, ki so prebili vsaj deset let v žel. službi. Enako žene in otroci vpokojencev. Otroci pa le, če jim pripada doklada. Podobno velja za vdove in sirote železničarjev. Poleg teh kart imajo vsi železničarji pravico do režijske ali četrtinske karte na podlagi točno predpisanih legitimacij.

2. **Uradnikom in ostalim drž. uslužbencem.** Čl. 69. določa, da uživajo 50% popust na železnici vsi državni aktivni uradniki in ostali uslužbenci. Iste ugodnosti veljajo tudi za častnike in voj. uradnike. Za rodbinske člane uradnikov pa velja 50% popust le trikrat na leto. Tudi vpokojenci bodo dobivali 50% popust trikrat na leto. V ta namen se morajo vsi navedeni izkazati z legitimacijo, ki jih bodo izdajala železniška ravnateljstva na podlagi spiskov merodajnih oblastev. Vozne ugodnosti za drž. nameščence veljajo še le od 1. januarja 1925. dalje.

3. **Za dijake, vojake in delavce** določa pravilnik: Revni dijaki bodo imeli pravico do četrtinske vožnje o Božiču, Veliki noči, začetkom in koncem šolskega leta. Premožnejši dijaki bodo deležni le 50% odstotnega popusta. Prav tako bodo dijaki vseh šol imeli pravico do četrtinske vožnje kadar bodo pod vodstvom svojih učiteljev potovali. Gojenci vojne akademije, podčastniki, orožniki in vojaki, kadar potujejo na dopust imajo četrtinsko vožnjo.

Delavci, ki potujejo iskat službe, imajo pravico do polovične vožnje na železnicah, ladijah in na pošti, če imajo seboj potrebna potrdila.

Nadalje imajo pravico do znižane vožnje še pod gotovimi pogoji:

4. **Gledalški igralci.**

5. **Vojni invalidi** (tudi za te velja pravilnik od 1925 dalje).

6. **Strokovna, učna, gospodarska in humanitarna društva.** Med te našteva pravilnik med drugim: Orlovska in sokolska društva, katerim bodo vožne olajšave 50% dovoljevala v vsakem slučaju žel. ravnateljstva, Rdeči križ, itd. Dalje bodo revizorji vseh kmetijskih zadrug na službenem potovanju imeli 75 odstotkov popusta. V ta namen bo vsaka zadruga zveza vsako leto ravnateljstvu naznanila imena svojih revizorjev, ki jih pa ne sme biti več kot 6.

Ta pravilnik je stopil v veljavo 1. oktobra, izvzemši za invalide in državne nameščence.

Izplačilo razlike upokojencem. V generalni direkciji računovodstva so izdelali nove formulare, ki so potrebni glasom nove odredbe za prijavo upokojencev. Ti formulariji bodo takoj razposlani in na podlagi prijav se bo izplačala vsem upokojencem razlika 1. nov. za sept. oktober in november.

naju, torej tako zvana »beraška« Avstrijanka, naj jo obiščem v Bad Weitlanbrunn na Tirolskem ter napravim ž njo par alpskih tur, seveda vse na — njene troške!

In tako se je zgodilo, da sem nekega dne meseca avgusta letos zopet enkrat zdrdral skozi Karavanški predor, ki nas loči od naših rojakov na Koroškem. Seveda ne več v I. razredu, kot pred prevratom, marveč v III. razredu, kakor se to dandanes spodobi za »višjega«, od prevrata sem popolnoma proletariziranega uradnika. Le vedno »standesgemäss«!

Običajna obmejna-polijska in carinska procedura na Jesenicah me je to pot naravnost presenetila. Nič več niso obkolili oboroženi organi s puškami vlak, ki niso pustili ne nobenega potnika vun in ne nobenega spremeljalca zraven, kakor je bil to še nedavno običaj v Mariboru. Procedura se je izvršila na naravnost zapadno-evropski način, prijazno in olikano po organih Slovincih. Reči moram, da je bil pač zadnji čas, da so prene-

Brezplačna stanovanja državnih uslužbencev. Vsa ministrstva so prejela na proučevanje projekt pravilnika glede določitve stanovanjske najemnine za one uslužbence, ki imajo stanovanja od države ali samoupravnih edinic. Ta pravilnik je potreben z ozirom na čl. 251. zakona o državnih uslužbencih.

Najcenejše stare in nove
PISALNE STROJE
kakor tudi ose potrebščine pri
L. Baraga
Ljubljana Ljubljana
SELENBURGOVA UL. 6/1
Mehanična delavnica (popravljalnica)

Tovarna čevljev Peter Kozina & Komp. izdeluje odslej naprej tudi lahke damske čevlje ter čevlje za gospode najnovije forme in najboljše kvalitete. Prodaja na malo: Ljubljana-Breg 20, Aleksandrova cesta 1., Prešernova ulica; Zagreb, Račkoga ulica 3.

KOLESA
NAJBOLJŠA NUDI
J. GOREC
LJUBLJANA
PALAČA LJ. KRED. BNK

Službo.

društvenega uradnika oddamo. Prednost imajo bivši železničarji in drugi državni uslužbenci, predvsem taki, ki poznajo društveno poslovanje. Delovni čas 7 ur dnevno. Plača po dogovoru. Nastop čimpreje. Pisane ponudbe z dokazili o šolski in drugi sposobnosti in o dosedanji zaposlenosti naj se pošiljajo na: »Udruženje jugoslov. narodnih železničarjev, Ljubljana, Gradišče 7.«

O novem zakonu za civilne državne uslužbence. Uprava Glavnega Saveza državnih uslužbencev se je zglasila pred nekaj dnevi pri pomočniku ministra dr. Strunzaliču in intervenirala za to, da naj se delo za revizijo zakona več ne podaljšuje kakor je bila odločilna komisija v spo-

hale škandalozne sekature potnikov, ki so vsakemu potniku ogrenile potovanje že vnaprej, državo pa razupile v očeh celega kulturnega sveta.

V Področici ista procedura, a če možno, na še bolj fin in uljuden ter kratek način. Tu sem takoj nalezl na Koroške rojake, ki so se peljali v Beljak. Govorili smo seveda skupno svoj materni jezik vpričo drugih potnikov — brez vsake ovire in brez riskiranja kakega napada. Pri tem sem nehote primerjal naše razmere... In, kar me je najbolj osupnilo, na moje vprašanje, da li so zadovoljni, so odgovorili unisono: »Da«.

Beljak je lepo koroško mesto, kateremu se dobro pozna, da je privlačna točka za tujce. Srečal sem Italijane, slišal govoriti angleško v trgovinah in seveda videl številne tovariše s — cepinom in podkovanimi čevlji. Drava je pa tudi tu tako »spretno« regulirana, vsaj na najvažnejših mestih, kakor naša Ljubljana v Grubarjevem prekopu — brez dostopa in stopnic. (Dalje prihodnjic.)

Dopust na — Tirolskem.

Naš uradnik na dopustu v Tirolah? Kako je to vendar mogoče, bodo povprašali naši čitatelji. No, da ne bode preveč strmenja, naj povem a priori, da se to ni zgodilo na lastne, marveč na druge stroške.

Kot »izborna« situiran »jugoslovanski činovnik« V. razreda, prosim »hofratsrang!« z 39 službenimi leti in z velikansko plačo mesečnih 200, reci in beridvesto zlatih kron, — pred prevratom sem pa imel 800 zlatih kron! — še vožnje do Vižmarjev ne morem zmagati, kaj še do Jesenic in naprej na Tirolsko.

Da se pa za časa svojega »dopusta« vendar le na stara leta malo razvedrim ter pogledam tudi v notranjost železniških vagonov, — navadno se moram zadovoljiti le s tem, da jih občudujem od zuna, ko vozijo mimo Tivolija, — povabila me je hči, ljudsko-šolska učiteljica - voditeljica na Du-

razumu z min. pravde, temveč da naj se posele skonča in izroči ves obdelani material ministrskemu svetu, tako da bi prišel projekt čimprej pred narodno skupščino. Pomočnik je nato izjavil, da je na vsak način potrebno, da se podaljša komisiji rok za izdelavo zakona, ker še ni ves material urejen. Do konca tekočega meseca bo dokončala komisija definitivno svoj posel. Takrat

bo sklicanih v ministrstvu pravde nekoliko sej katerih se bodo udeležili tudi predstavniki organizacij državnih uslužbencev. Na teh sejah se bo pretresal ves material in se še izpopolnil s predlogi organizacij.

Nove plače v izpremenjenem zakonu. Komisija za revizijo zakona o civilnih državnih uslužbencih je v sporazumu s predstavniki mini-

strstva pravde izdelala sledeči projekt za položajne plače na leto v dinarjih: I. kategorija prva skupina 48.000, druga 42.000, tretja 36.000, četrta 18.000, peta 12.000, šesta 9600, sedma 6300, in osma 4200; II. kategorija prva skupina 12.000, druga 9600, tretja 6300, četrta 4200 in peta 3000; III. kategorija prva skupina 9800, druga 6300, tretja 4200, četrta 3000 in peta 2400.

Ustanovljeno leta 1912.

Ivan Pakiž

Ljubljana, Stari trg št. 20.

Velika zaloga vsakovrstnih stenskih in žepnih preciznih ur ter zlatine in srebrnine.

Na debelo! Na drobno na obroke

Za nakup vsakovrstne kuhinjske posode in vsega v železninarsko stroko spadajočega blaga se priporoča firma

Schneider & Verovšek

Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Modno blago, perilo in potrebščine za šivilje in krojače priporoča tvrdka

A. Persche

Ljubljana, Pred škofijo 21.

Priporoča se

modna trgovina

A. Šinkovic nasl. K. Soss

LJUBLJANA, Mestni trg 19.

Ign. Žargi „Pri nizki ceni!“

Sv. Petra c. št. 3

nudi cenj. odjemalcem veliko izbiro raznega perila, nogavic, rokavic, trikotaže in raznih damskih vol. jopic, dalje raznih zimskih moških in otroških potrebščin i. t. d.

Po priznanih nizkih cenah.

Modna trgovina

Peter Šterk

Ljubljana, Stari trg št. 18.

se priporoča.

Najnižje solidne cene!

Priporoča se cenj. občinstvu špecerijska trgovina

Leskovic & Meden

LJUBLJANA, Jurčičev trg št. 1.

Priporoča se papirna trgovina

Ivan Gajšek

Ljubljana, Sv. Petra cesta 2.

ki ima po zmernih cenah v zalogi pisarniške, šolske in risalne potrebščine, poslovne in trgovske knjige, bloke itd.

Edino založništvo priljubljenega „Poslovnega koledarja“

Tovariši!

Kupujte svoje potrebščine le pri tvrdkah in obiskujte le lokale, ki inserirajo v „Našem Glasu“. Kdor podpira nas, tega podpirajmo mi!

Prva jugoslovanska tovarna dežnikov

Josip Vidmar

LJUBLJANA, Pred škofijo št. 19.

Najnižje cene! Solidna in točna postrežba.

Popravila, preobleke.

Manufakturna trgovina

FABIANI & JURJOVEC

Ljubljana, Stritarjeva ul. 5.

Priporočata se pri nabavi jesenskega in zimskega blaga. Vedno v zalogi perje in puh od najcenejše do najfinejše vrste.

Na obroke proti garanciji uradov.

Oblačilnica r.z.z.o.z. v Ljubljani

Centralno skladišče in prodaja na debelo v palači „Vzajemne posojilnice“ na Miklošičevi cesti poleg hotela „Union“. — Prodaja na drobno tndi na Dunajski cesti št. 29 v hiši „Gospodarske zveze“.

Prodaja na obroke proti garanciji uradov.

Samo prvovrstni češki izdelki! — Pred nakupom si oglejte naše zaloge!

F. Szantner, Ljubljana

Šelenburgova ul. 1.

Špecialist za ortopedična in anatomska obuvala in trgovca čevlji.

ČITAJTE!

PRIHRANITE SI DENARI!

Predno nakupite za jesen in zimo oblačilno blago, štofe za moške in ženske obleke, porhate, plavo kotenino, belo in pisano blago za perilo, oglejte si veliko razstavo ostankov na Krekovem trgu št. 10 prvo nadstropje. Tam dobite lepo izbero in kupite za skoraj polovično ceno.

Prodajamo vsako sredo in soboto. Razpošiljamo s pošto vsaki dan. Pišite po cenik!

Tekstilbazar

Ljubljana, Krekov trg 10 prvo nadstr.

Pred nakupom jesenskih in zimskih potrebščin oglejte si mojo krasno zalogo damskih in moških blagov, isto blago za damske plašče, velour, pliš, astrahan, žamet, tiftin in drugo modno blago. „Samo čehoslovski in angleški izdelek. — Se priporoča modna manufakturna trgovina

Lingerjeva ul., Ljubljana

JANKO ČEŠNIK

Ljubljana, Stritarjeva ul.

Cene zmerne in znižane!

Proti jamstvu prodajam na obroke po navadni ceni.

Razširjajte „Naš Glas“!

Odon Koutny

orodje in tehnične potrebščine

Ljubljana, Aleksandrova cesta 7.

Perje in puh

C. J. HAMANN

Ljubljana, Mestni trg 8.

Najboljši toaletni papir je znamke

SANOL

ki se dobi v vseh trgovinah papirja, galanterijah in drogerijah. Na debelo se naroča v

tovarni papirja in lepenke

J. Bonač sin, Ljubljana

Čopova cesta 16.

Gostilna pri „Sokolu“

Pred škofijo

Pristna dolenska in štajerska vina. Vsak čas gorka in mrzla jedila. — Nizke cene!

Tovariši!

Priporoča se Vam trgovina s papirjem, pisarniški in šolski potrebščini

K. Tilla nasl. A. Gruber

Ljubljana, Kongresni trg št. 8.

Prvovrstno blago in zmerne cene.

Tvrdka Josip Petelinc

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

priporoča najboljšo šivalno stroje in kolesa, Gritzner, potrebščine za šivilje in krojače modno blago in galanterijo.